

Radniční periodika po novele tiskového zákona

Mgr. Petra Bielinová, advokát
České Budějovice
30.1.2014

Prameny právní úpravy vydávání radničních periodik (RP)

Ústava ČR:

- rovná soutěž politických stran,
- svoboda projevu (zákaz cenzury) a právo účastnit se na správě věcí veřejných

Tiskový zákon č. 46/2000:

- Registrační povinnosti
- Evidenční povinnosti
- Obsahové povinnosti

Nové povinnosti od 1. 11. 2013

- **Obecná povinnost:** zajistit objektivitu a vyváženost obsahu periodik ÚSC
- **Konkrétní povinnost:** poskytovat dostatečný prostor pro vyjádření názorů zastupitelů ÚSC

Základní pojmy

Periodický tisk: noviny, časopisy vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením, s jednotnou graf. úpravou, nejméně 2x ročně.

Vydavatel: fyzická nebo právnická osoba vydávající periodický tisk

Vydávání tisku: činnost vydavatele spojená se zajišťováním obsahu, vydání a veřejného šíření tisku.

Periodický tisk územní samosprávy: jehož **vydavatelem** může být

- (i) územní samosprávný celek (ÚSC): obec, kraj, hl. m. Praha, městská část,
- (ii) právnická osoba zřízená, založená nebo ovládaná jedním nebo společně více ÚSC,
- (iii) jiný vydavatel, který zajišťuje vydávání tisku na základě smlouvy s jedním nebo společně s více ÚSC.

Tiskový zákon se nevztahuje na další radniční (netištěná) média: lokální TV, rozhlas, webové prezentace, facebook atp.

Povinnosti podle tiskového zákona

- **Oznámení v naléhavém veřejném zájmu** důležité a neodkladné oznámení státního orgánu a orgánu úz.samosprávy (nouzový stav, ohrožení státu)
- **Evidence periodického tisku u Ministerstva kultury** (název, obsahové zaměření, periodicitu, identifikační údaje o vydavateli)
- **Uveřejňování povinných údajů** (název, **označení periodického tisku ÚSC**, ev. č., periodicitu, místo, vydavatel atp.).
- **Povinné výtisky** (dodání periodika zákonem definovaným institucím).
- **Právo na uveřejnění odpovědi** při dotčení cti či i důstojnosti fyzické osoby nebo dobré pověsti právnické osoby skutkovým tvrzením, které bylo uveřejněno.
- **Právo na uveřejnění dodatečného sdělení** při uveřejnění informace, z níž je patrné, že vůči osobě z této informace určitelné je či bylo vedeno trestní nebo správní řízení.

Novela tiskového zákona

- **periodický tisk územního samosprávného celku** - ÚSC (§ 3, písm. g)
- **sdělení v periodickém tisku ÚSC** (§ 4a) - povinnost poskytovat **objektivní a vyvážené informace** o ÚSC, *přiměřený prostor pro názory členů zastupitelstva ÚSC*
- **doplňující informace** (§ 11a) - právo zastupitele ÚSC o uveřejnění doplňující informace v periodiku ÚSC, pokud vydavatel nepostupoval podle ustanovení 4a)
- **žádost o uveřejnění doplňující informace** (§ 15 a) - forma a lhůty pro doručení žádosti vydavateli periodika ÚSC
- **opravné prostředky** - konflikt se zákonem a jeho vymahatelnost by měly řešit obecní soudy podle sídla vydavatele (Okresní soudy)

Objektivita a vyváženost

Zákonný rámec neposkytuje a ani nemůže poskytnout přesnou definici *objektivity a vyváženosti*.

Objektivita: míra kvality sdělené informace, tj. jak věrně zpráva reprodukuje skutečnou událost – nestrannost, věcnost, věrnost skutečnosti.

Vyváženost: prostor v médiu (periodiku) není určen jen pro majoritní názory, ale také pro názory alternativní (menšinové).

Názorová pluralita sdělení o aktivitách radnice

Objektivita a vyváženost v praxi

1. Tvorba obsahu

- respektování principů veřejnoprávního média: objektivita a vyváženost ke svobodnému utváření názorů
- aktivní vyhledávání alternativních názorů – vytváření prostoru pro polemiku, diskusi
- Informace o budoucích rozhodnutích – podporují participaci občanů na věcech veřejných

2. Politická nezávislost redakce

- redakce nepodléhá vedení města

3. Názorově pestrá redakční rada

- zastoupení koalice i opozice

Indikátory nízké objektivity

- **Poškozující forma příspěvku** (nápravné komentáře, podřadné místo alternativního sdělení).
Příklad: fejeton pana starosty „Je třeba zabít Sekala“
- **Periodikum je stylizováno „apoliticky“**, tj. vylučuje polemiku, zvyšuje jednostrannost
- **Vysoký počet fotografií starosty** (hejtmana, primátora)
Příklad: článek o odvaze policisty doplňuje fotka starosty s policistou
- **Periodikum vydává úřad**

Indikátory vyšší objektivity

- účast opozice v redakční radě
- menší obce (do 20 000 obyvatel) a s tím související nižší počet výtisků
- umožnění polemického pojetí periodika, tedy nikoli jen stylizace do „apolitického“ popisu událostí
- průměrné či nižší množství zmínek a fotografií starosty
- poskytování informací o budoucích rozhodnutích
- články nejsou anonymní

Poskytnutí přiměřeného prostoru pro zastupitele

Cíl: Ochrana svobodné soutěže politických sil (názorová pestrost, prostor pro formulaci a tříbení názorů)

Jak lze přiměřený prostor vykládat?

- Akceptování názorů zastupitelů k tématům samosprávy a citlivé nakládání s nimi při tvorbě obsahu (výběr sdělení, redakční krácení, citace, rozsah)
- Aktivní vyhledávání alternativních sdělení zastupitelů
- Rovnováha mezi rozsahem sdělení koalice a opozice (zmínky o starostovi a radních se počítají jako sdělení ostatních zastupitelů), např. u významných aktivit radnice vždy uvádět i názor opozice

Uplatnění práva zastupitele na přiměřený prostor

V jakých situacích lze očekávat problémy?

- Předvolební kampaň
- Velké projekty radnice
- Důležitá lokální témata (např. doprava, povodně, ghetta, zdravotnictví)

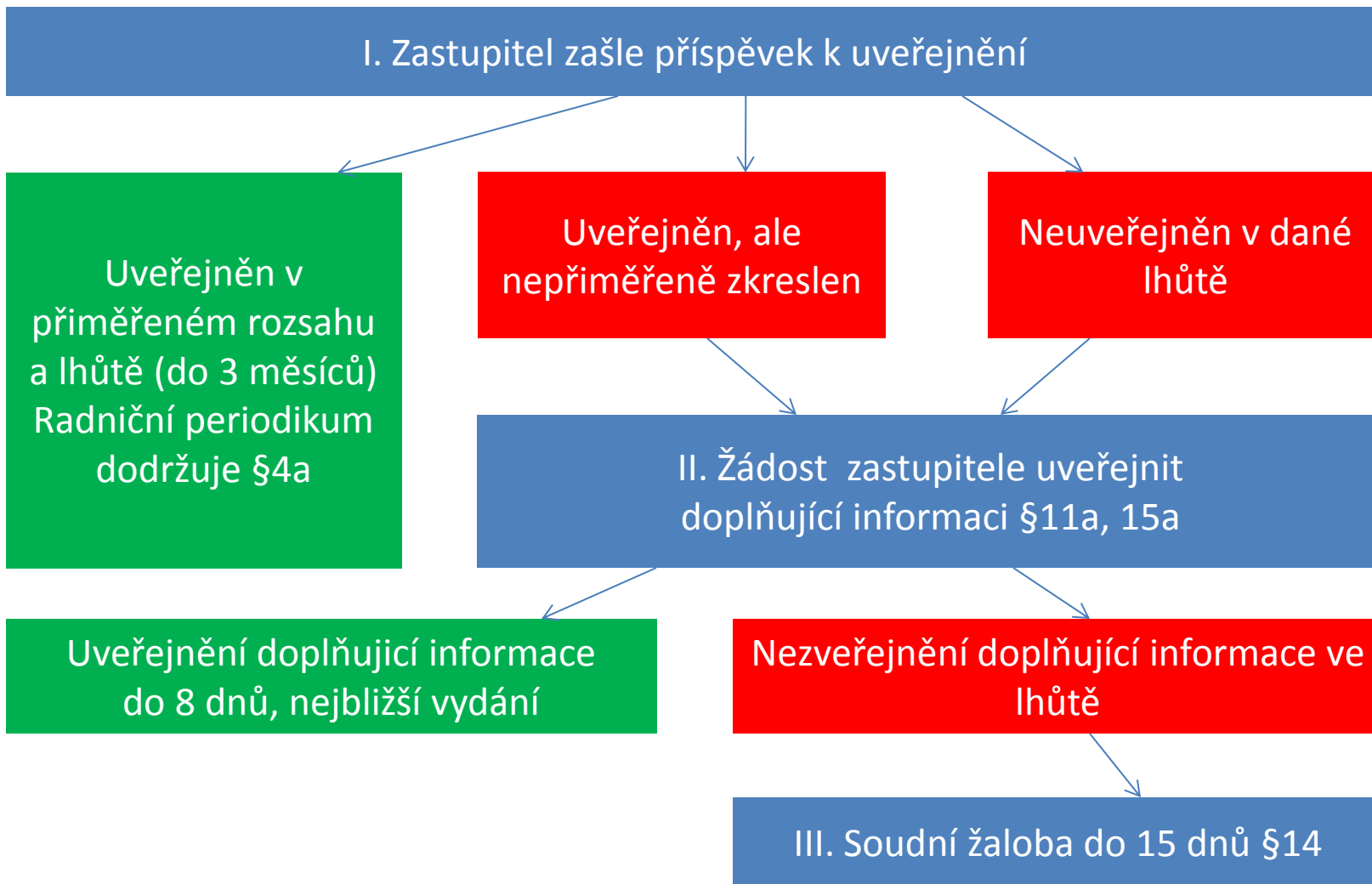
V jakých případech asi bude uplatňováno?

- Odmítnutí nebo ignorace poskytovaného sdělení (příspěvku)
- Neúměrný redakční zásah do sdělení vedoucí k jeho zkreslení

Co může být posuzováno?

- Význam sdělení pro lokální politiku?
- Prostor podle rozložení sil v zastupitelstvu ?
- Názorová vyváženost celkového obsahu?

Postup zastupitele po novele TZ

Radniční periodika po novele tiskového zákona

Oživení Vám nabízí školení na míru:

například prevence korupce při zadávání veřejných zakázek, radniční periodika po novele tiskového zákona, hospodaření s majetkem, náhrada škody, střet zájmů apod.

<http://www.bezkorupce.cz/>

Mgr. Petra Bielinová, advokát

petra.bielinova@gmail.com

mob. 605 54 34 19